

Forrás: Mocsai Könyvtári, Információs és Közösségi Hely

Minden nap jelen lenni a helyi közösség életében

A Mocsai Könyvtári, Információs és Közösségi Hely 2023-ban az év települési könyvtára lett a 3000 fő alatti lakosság-számú települések között Komárom-Esztergom vármegyében. A sokrétű könyvtári tevékenységekről, a kapcsolatok építéséről és a helyi közösségben való jelenlét erősítéséről szól az alábbi írás.

Mocsa egy 2154 lakosú település a Kisalföld keleti részén, Komárom és Tata között félúton. A népesség összetételét tekintve a 18 éven aluliak aránya 18,7%, a 65 év felettiak aránya 21,4 %, a többi közel 60% munkaképes korú felnőtt és a felsőoktatásban tanuló fiatal.

A faluban két kisebb ipari létesítmény, két mezőgazdasági szövetkezet, kereskedelmi egységek, néhány fős vállalkozások, valamint közeli városokban lévő ipari parkok is sokaknak adnak munkát. Óvoda,

bölcsőde, nyolcosztályos általános iskola működik a településen. A művelődést a közösségi színtér és a könyvtár képviseli. A könyvtár az egyetlen rögzített nyitvatartású hely, amely mindenki számára szabadon látogatható. Ebben a társadalmi és gazdasági környezetben működik a könyvtár, a KSZR keretein belül, a maga 8000 kötetes állományával, heti 20 óra nyitvatartási időben. Főiskolai könyvtáros- és kulturális menedzser végzettséggel, gyepen lévő kolléganőm helyett, átmenetileg látom el a feladatot, nyugdíj mellett. Korábban, negyven évig a komáromi városi könyvtárban dolgoztam, az utolsó években vezetőként.

Ami kihívást jelentett az új környezetben, az a munkaidőm és a nyitvatartási idő egybeesése volt. Míg az előző helyemen egy 12 fős intézményben elkülönültek a feladatok, itt minden részfeladat az enyém. A betérő olvasók igénylik a beszélgetést, a figyelmet, vannak olyan belső munkák, amelyek elmélyülést kívánnak. Kölcsönzési időben szinte lehetetlen ezeket a munkákat végezni. A másik, amivel szembesültem, az az emberek tudatában jelen lévő könyvtárról alkotott kép volt. Más az olvasók összetétele egy városi és egy kis falusi könyvtárban. Mások a programlehetőségek, több a szabadidő a városban, több a munka falun a ház körül, a kiskertben. Ilyeneket hallottam nap mint nap: „*Ugyan minek ide könyvtár? Járnak még egyáltalán könyvtárba az emberek? A gyerekek ma már nem olvasnak, csak a*

kütyükkel játszanak. Jó neked, egész nap csak olvashatsz.” Mindannyian ismerjük ezeket a sztereotípiákat. (Megjegyzem: a kölcsönzés-visszavétel csak a munka töredék részét teszi ki.)

„A lényeg, hogy a könyvtár a mindennapokban is jelen legyen a község életében”

„Amit célul tűztem ki magam elé: változtassak az emberek fejében berögzült könyvtárképen, és bebizonyítsam, hogy a könyvtár közösségek találkozóhelye is lehet, a település dolgozószobájává válhat, teleházként is működhet, irodai szolgáltatásokat nyújthat”

Rigláné Berczeli Mária és Endrei Judit

Amit célul tűztem ki magam elé: változtassak az emberek fejében berögzült könyvtárképen, és bebizonyítsam, hogy a könyvtár közösségek találkozóhelye is lehet, a település dolgozószobájává válhat, teleházként is működhet, irodai szolgáltatásokat nyújthat. Másik célom volt, hogy a gyerekeket bevonzzam a könyvtárba, velük és a szülőkkel kell kezdeni a munkát. A harmadik cél az állomány rendbetétele volt. Az elmaradt selejtezések elvégzése egyes állományrészek kiemelése, tervszerű állománygyarapítás és -alakítás. Aztán elindult a munka, mindjárt elsőként a Digitális Jólét Program (DJP) keretein belül oktatást szerveztem a nyugdíjas korosztálynak az okostelefon-használat témájában. Ez azóta még kétszer megvalósult. A DJP-pályázat eszközei lehetővé teszik, hogy a könyvtárban irodai szolgáltatásokat is lehessen végezni: fénymásolás, nyomtatás, szövegszerkesztés, internethasználat. Ezekkel is sokakat be lehet csalogatni a könyvtárba, és láthatják az itt folyó munkát. Az iskolával nagyon jó a kapcsolat, rendszeresen hívnak zsűritagnak a szaválversenyekre, irodalmi vetélkedőkre. Az alsós osztályok visszatérően járnak könyvcserére, foglalkozásokra. A gyerekeknek rendezvényeket szerveztem, amelyben nagy segítség volt a KSZR anyagi támogatása és a kollégák adminisztratív segítsége. A felnőtteknek irodalmi műsorok, jeles személyiségekkel történő beszélgetések, például Endrei Judittal, vagy pszichológiai, közbiztonsági előadás a rendőrség szakemberével.

A civil szervezetekkel is sikerült jó kapcsolatokat kiépíteni. A Mocsa Népdkör rendszeresen a könyvtárban tartja foglalkozásait, a Nyugdíjas Klub vezetőségi ülései is itt zajlanak. A Mocsa Faluszéplő Egyesülettel és a Nyugdíjas Klubbal közösen tartjuk a Szilveszteri túrát a Mocsa táblától Mocsa tábláig, a farsang farkán pedig télüző jelmezes felvonulás van a falu utcáin. A nyári napforduló idején meseesttel egybekötött tűzgrást rendezünk a község apraja-nagyjának a könyvtár melletti területen. Ezek az alkalmak a könyvtártól indulnak és ott érnek véget, az udvaron található fedett részen, a kemencénél, ami alkalmat ad egy kis vendéglátásra. Zsíros kenyér, fánk, tea, szilveszterkor forralt bor. Ezek mind a civil segítők összefogásával és az önkormányzat támogatásával valósulnak meg. Elkészült a megyei önkormányzat pályázatának köszönhetően a község identitásfilmje, a forgatás koordinálásával engem mint könyvtárost bízott meg a polgármester. Ez a munka már a helytörténeti, helyismereti munka témakörébe tartozott, ahogy a faluban élő, mocsa képeslapokat gyűjtő lelkes személy előadása is prezentáció keretében.

Csokonai Vitéz Mihály születésének 250. évfordulója alkalmából emléktáblát avatunk a könyvtár falán, a költő mocsa vonatkozásának felkutatása is a helyismereti gyűjteményünk anyagából készült. Csokonai 1798. március 18-án járt Mocsa, és itt írta A fekete pecsét című versét. Az a tény, hogy több civil szervezet tagja is vagyunk, lehetőséget ad arra, hogy a

könyvtár és a művelődési ház rendezvényeinek mindig legyen egy-egy célcsoportja, amelyeknek a rendezvények szólnak. A könyvtárban folyt például a Népdalkör mentorálása is, ahol népdaltanítás és hangszerbemutató, hangszerstanulás része-

sei lehettünk avatott szakemberek segítségével. A 2023-as évben indítottuk a művelődésszervező kolléganővel közösen a papírkosárfonó szakkört, majd egy kis kiállítást is készítettünk a már elkészült munkákból. Ugyanígy zajlott a vármegyei levéltár három előadásból álló foglalkozása, a családfa- és a helyismereti kutatás témakörében.

A lényeg, hogy a könyvtár a mindennapokban is jelen legyen a község életében. Kapcsolódjon az ünnepekhez a hétköznapihoz. Hogyan? Természetesen a maga eszközeivel: az épületével, amely a község központi helyén, a polgármesteri hivatal és a művelődési ház szomszédságában helyezkedik el. Nyitott hátsó résszel, ahol beépített kemence található, udvara összenyitható a játszótérrel és a mellette lévő hatalmas füves területtel. Ezek mind alkalmassá teszik akár felnőtt-, akár gyerekrendezvények megtartására. Adjon helyet a civil szervezeteknek, legyen helyszíne a falu eseményeinek, legyen bázisa iskolai, egyházi táborok eseményeinek. Mutassa meg helyismereti, helytörténeti állományát, az új betelepülőknek például helytörténeti séta szervezésével. Építsen a könyvtári állományra foglalkozások, ismeretterjesztő előadások szervezésével, népszerű könyvek szerzőinek meghívásával.

A kapott elismerésben az önkormányzat támogatása is benne van, a már említetteken túl azzal is, hogy biztosítja a megfelelő könyvbemutató keretet, a megyei ellátórendszer összegén felül. Könyvtárosként jóleső érzés, hogy ebben a faluban a kultúra nem sokadrangú, hanem a megfelelő helyen kezelt kérdés az önkormányzat részéről.

Fontos, hogy minden alkalmat ragadjunk meg, hogy a könyvtár és a könyvtáros részt vállaljon a település életében.

Rigláné Berczeli Mária

